

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 25.10.1974, sp. zn. 1 Cz 74/74, ECLI:CZ:NS:1974:1.CZ.74.1974.1

Číslo: 36/1975

Právní věta: Zrušuje-li soud svým rozhodnutím právo osobního užívání bytu uživatele (uživatelky), který je ženatý (vdaná), musí mít zjištěno, zda tu nevzniklo a netrvá právo společného užívání bytu manžely (§ 175 odst. 1 a § 176 odst. 1 o. z.), i když druhý z manželů v bytě nebydlí. Pokud vzniklo a trvá právo společného užívání bytu manžely, nemůže být vyhověno návrhu organizace (vlastníka domu) na zrušení práva užívání bytu uplatněnému jen proti jednomu z manželů. Skutečnost, že byt není bez vážných důvodů užíván vůbec nebo jen občas (§ 184 písm. d/ o. z.), musí být v případě bytu, který je ve společném užívání manželů, prokázána u obou těchto uživatelů bytu, nikoliv jen u jednoho z nich.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 25.10.1974

Spisová značka: 1 Cz 74/74

Číslo rozhodnutí: 36

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Byt, Hospodaření s byty, Manželství, Právo osobního užívání bytu, Rozhodnutí soudu

Předpisy: 40/1964 Sb. § 175

§ 176

§ 184

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 36/1975 sb. rozh.

Zrušuje-li soud svým rozhodnutím právo osobního užívání bytu uživatele (uživatelky), který je ženatý (vdaná), musí mít zjištěno, zda tu nevzniklo a netrvá právo společného užívání bytu manžely (§ 175 odst. 1 a § 176 odst. 1 o. z.), i když druhý z manželů v bytě nebydlí.

Pokud vzniklo a trvá právo společného užívání bytu manžely, nemůže být vyhověno návrhu organizace (vlastníka domu) na zrušení práva užívání bytu uplatněnému jen proti jednomu z manželů.

Skutečnost, že byt není bez vážných důvodů užíván vůbec nebo jen občas (§ 184 písm. d/ o. z.), musí být v případě bytu, který je ve společném užívání manželů, prokázána u obou těchto uživatelů bytu,

nikoliv jen u jednoho z nich.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 25. 10. 1974, [1 Cz 74/74](#))

Navrhovatel se domáhal zrušení odpůrce práva užívat byt, protože odpůrce v něm nebydlí, nýbrž do bytu jen dochází na jeden až dva dny v měsíci a jinak se zdržuje v B.

Odpůrce souhlasil se zrušením užívacího práva k bytu a uvedl, že má v bytě pouze uloženy své věci, protože jinak bydlí u A. M. v B. Ta se však nyní musí z bytu vystěhovat podle pravomocného rozhodnutí městského soudu v Brně.

Okresní soud v Novém Jičíně zrušil svým rozsudkem právo odpůrce užívat byt o kuchyni a pokoji s přísl. v I. poschodí domu čp. 49 ve F. a současně mu uložil z bytu se vystěhovat do 15 dnů od pravomocného přidělení přiměřeného náhradního bytu.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že uvedeným rozsudkem soudu prvního stupně byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Soud prvního stupně především pochybil, když nezjišťoval, zda účastníkem řízení měla nebo neměla být také manželka odpůrce. Nepřihlédl totiž k údajům odpůrce, že je ženatý, jak vyplývalo i ze zprávy MěstNV ve F. Bylo proto povinností soudu zjistiti, zda tu nevzniklo odpůrci i jeho manželce právo společného užívání bytu manžely buď podle ustanovení § 175 odst. 1 o. z., nebo podle ustanovení § 176 odst. 1 o. z., a zda vzniku tohoto práva nebránilo ustanovení § 175 odst. 3 o. z., případně ustanovení § 182 o. z. nebo ustanovení § 181 o. z. Pokud by byl doložen vznik (a trvání) práva společného užívání bytu manžely, pak by návrh musil být uplatněn i proti manželce odpůrce. Právo společného užívání bytu manžely je totiž právo nedílné, které za trvání manželství nemůže být zrušeno rozhodnutím soudu jen ohledně jednoho z manželů (viz rozhodnutí uveřejněné pod č. 35/1966 Sbírkou rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR).

Dále soud prvního stupně pochybil, že nezjistil náležitě, zda tu je dán důvod pro zrušení práva osobního užívání bytu podle ustanovení § 184 písm. d/ o. z. Podle tohoto ustanovení může soud zrušit právo osobního užívání bytu, jestliže uživatel neužívá bytu vůbec nebo užívá-li jej pouze občas bez vážných důvodů. pokud by tu šlo o právo společného užívání bytu manžely, pak by nestačilo, že by uvedený důvod byl dále jen u jednoho ze společných uživatelů, nýbrž by musilo být prokázáno neužívání nebo občasné užívání bytu bez vážných důvodů u obou společných uživatelů bytu. Soud prvního stupně však vycházel pouze ze zjištění, že odpůrce se zdržuje v bytě jen občas; nebylo také blíže objasněno, proč tomu tak je.

Soud prvního stupně rovněž pochybil, když rozhodl, že odpůrce je povinen se z bytu vystěhovat až po přidělení přiměřeného náhradního bytu. soud přehlédl ustanovení § 186 odst. 2 o. z., podle něhož v případě povinnosti uživatel vystěhovat se z bytu, protože užívá bytu bez vážných důvodů jen občas, stačí poskytnout místo náhradního bytu jen náhradní ubytování. Ostatně soud se při rozhodování o zrušení práva osobního užívání bytu nezbyvá konkrétním řešením, zda má být dosavadnímu uživateli bytu přidělen náhradní byt nebo poskytnuto náhradní ubytování, ledaže by šlo o případ, kdy se podle zákona neposkytne ani náhradní byt ani náhradní ubytování (srov. rozhodnutí uveřejněné pod č. 48/1966 Sbírkou rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR).

Soud prvního stupně tedy svým postupem v řízení a svým rozhodnutím porušil zákon v ustanoveních § 1, § 2, § 5, § 6, § 43 odst. 1, § 120 odst. 1, § 132 a § 153 odst. 1 o. s. ř. v souvislosti ustanoveními § 175, § 176, § 182, § 184 písm. d/ a § 186 odst. 2 o. z.

Důvodné stížnosti pro porušení zákona bylo proto vyhověno (§ 242 odst. 1 o. s. ř.).